

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
MAGISTRAT
DR. RACHEL MONTEBELLO B.A. LL.D.

Rikors Numru: 195/2020 RM

Alex Camilleri

-Vs-

Cheryl Anne Camilleri

Illum, 25 ta' Settembru 2023

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors tal-attur, Alex Camilleri, ipprezentat fir-Registru fid-9 ta' Ottubru 2020 fejn talab lill-Qorti:-

- i) Tiddikjara li l-konvenuta poggiet fuq pagna tal-Facebook, post malafamanti fil-konfront ta' l-attur ai termini tal-Kapitolu 579 tal-Ligijiet ta' Malta, liema ta' liema post qed tigin esebita bhala Dok A.*
- ii) Tikkundanna lill- konvenuta thallas lill-attur dik is-somma li tigi likwidaka minn din il-Qorti ai termini ta' l-artikolu 9 tal-Kapitolu 579 tal-Ligijiet ta' Malta.*

iii) *Tordna lill-konvenuta sabiex ai termini ta' l-artikolu 14 tal-Kapitolu 579, tnehhi d-dikjarazzjoni cioe post merto ta' din il-kawza mis- sit eletroniku in kwistjoni*

Bl-ispejjez u l- imghax u l-konvenuta ingunta in subizzjoni.

Rat ir-Risposta tal-konvenuta Cheryl Anne Camilleri ipprezentat fit-18 ta' Frar 2021, fejn gie eċċepit:-

1. *Illi t-talbiet tal-attur huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu miċhuda bl-ispejjeż kontra tiegħu stante illi l-post ċitat fuq il-pagna tal-facebook tagħha. mhuwiex malafamanti stante illi huwa imsawwar fuq fatti veri, u dana ai termini tal-Artikolu 4(1) (a) tal-Kap 579 tal-Ligijiet ta' Malta.*
2. *Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-post ċitat fuq il-pagna tal-facebook tagħha, ma jikkawża l-ebda ħsara serja lir- reputazzjoni tal-attur.*
3. *Salv eċċezzjonijiet ulterjuri permessi mil-Liġi*

Bl-ispejjeż kollha kontra l-attur

Rat id-digriet mogħti fl-udjenza tal-4 ta' Novembru 2020 fejn għall-fini tal-artikolu 10 tal-Ka. 579 ordnat il-prosegwiment tas-smiġħ tal-kawża;

Semgħet ix-xhieda kollha;

Rat id-dokumenti kollha esebiti u l-provi kollha prodotti mill-partijiet;

Semgħet is-sottomissjonijiet orali tal-abbli avukati tal-partijiet, fl-udjenza tal-24 ta' Lulju 2023;

Rat l-atti kollha;

Rat illi l-kawża kienet imħollija għal-lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Il-partijiet kontendenti kienu miżżewġin u għandhom tliet ulied, illum ilkoll magġorenni. Iż-żwieġ tagħhom kien ġie annullat permezz ta' deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal Metropolitan ta' Malta¹ u fil-preżent il-partijiet għaddejnin minn proċeduri għal separazzjoni personali quddiem il-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja).

Il-Qorti tibda biex tosserva illi għalkemm l-attur fix-xhieda tiegħu bl-Affidavit, għamel referenza għal numru ta' pubblikazzjonijiet li għamlet il-konvenuta fuq Facebook u li ħassu aggravat bihom għaliex dehrlu li kien qed jiġi malafamat bl-allegazzjonijiet tagħha li kienet vittma ta' vjolenza domestika, dawn il-pubblikazzjonijiet - li l-aħħar waħda saret iktar minn sena qabel il-pubblikazzjoni impunjata f'din il-kawża - m'humieq fil-mira ta' din l-azzjoni għal malafama għaliex fir-Rikors promotur, l-attur qiegħed jimpunja speċifikament u unikament il-pubblikazzjoni mill-konvenuta tal-*post* fuq Facebook, anness mar-Rikors promotur (Dok. A)². Huwa xehed illi dan il-post ġie publikat fl-20 ta' Settembru 2020 iżda din id-data ma tidher imkien mill-pubblikazzjoni fiha nnifisha³.

Dan il-*post* iġhid hekk:-

“Celebrating 4 years of being a SURVIVOR of domestic violence. God is with me all the way. I can't thank enough my family and close friends and all those who have helped me along the way. (emojis) What a transformation from my past!!! And great more exciting adventures to come. Happy Independence Day (emojis)”

---

¹ Dok. A u Dok. A1, esebiti man-nota tal-konvenuta tal-21 ta' Ġunju 2021.

² Dan l-istess post ġie esebit ukoll mill-attur mal-Affidavit tiegħu bħala Dok. AC5.

³ Marica Bellizzi xehdet fit-18 ta' Novembru 2021 li l-*post* tal-konvenuta (Dok. A anness mar-Rikors promotur) ratu f'Settembru 2020.

Jiġi osservat ukoll li l-pubblikazzjoni impunjata mill-attur f'din il-kawża, ma tidentifika pożittivament lil ebda persuna kwalsiasi la permezz ta' isem u lanqas xi ritratt jew deskrizzjoni ta' xi hadd li jinsab fil-mira ta' din id-dikjarazzjoni tal-konvenuta. Il-konvenuta ma għamlet ebda referenza diretta għal żewġha l-attur u tgħid biss illi hija “*a survivor of domestic violence*”.

L-attur jikkontendi li din l-istqarrija tal-konvenuta twassal l-imputazzjoni li bħala l-eks raġel tagħha, huwa kien l-awtur ta' vjolenza domestika fil-konfront ta' martu matul iż-żwieġ tagħhom. Fix-xhieda tiegħu huwa ċaħad kategorikament illi qatt uża l-vjolenza fuq martu l-konvenuta jew it-tfal tagħhom, u jiċħad ukoll li ż-żwieġ tiegħu mal-konvenuta falla minħabba xi vjolenza domestika jew tort ieħor imputabbli lilu.

Dak li hu relevanti fl-istħarriġ tal-kwistjoni jekk fil-pubblikazzjoni impunjata, saritx imputazzjoni fil-konfront tal-persuna aggravata, hu jekk mill-kuntest sħiħ tal-pubblikazzjoni, persuna ordinarja u raġjonevoli (“*an ordinary, reasonable person*”), tkun kapaci tifhem dik il-pubblikazzjoni sħiħa, ċioe' t-titolu, il-kontenut kollu tal-artikolu kif ukoll immaġini li jiffirmaw parti integrali mill-pubblikazzjoni, bħala waħda li minnha raġjonevolment tinsilet l-imputazzjoni impunjata.

*“... the natural and ordinary meaning of the words is to be determined by taking into account the context of the words used and the mode of publication. The meaning can include any inferential meanings, but can only be that which the words would convey to the mind of an ordinary, reasonable and fair-minded reader.”*⁴

Fir-rigward, ġie wkoll ritenut:-

---

⁴ Ursula Cheer, tikkummenta fuq **Charleston v. News Group Newspapers Ltd.** ċitata f'*Landmark Cases in Defamation Law*, editjat minn David Rolph (2021 Ed.)

*“It is immaterial whether the defamatory imputation is conveyed by words of direct assertion or by suggestion, for insinuation may be as defamatory as an explicit statement and even more mischievous.”*⁵

Applikat dan għall-pubblikazzjoni in diżamina, il-Qorti taqbel illi minn qari tal-pubblikazzjoni, il-qarrej ordinarju jista' jifhem mingħajr wisq diffikolta' jew tiġbid tal-immaginazzjoni li l-messaġġ li qed twassal il-konvenuta hu li kienet f'relazzjoni domestika abbużiva u vittma ta' vjolenza domestika izda rnexxielha tinheles minn dan l-abbuż. Il-Qorti tifhem illi skont il-perçeżżjoni wiesa' – iżda mhux preċiża - li teżisti fis-soċjeta', il-vjolenza domestika tintrabat ma' dak l-abbuż li jitwettaq minn konjuġi jew sieheb f'relazzjoni personali, fil-konfront tal-konjuġi jew sieheb l-ieħor fir-relazzjoni u minn dan il-lat biss, l-uniku ness identifikabbli bejn l-implikazzjoni li titnissel mill-*post* tal-konvenuta, u l-attur, jinsab fil-fatt li huma kienu miżżewġin.

Collins, fir-rigward tal-kuncett tal-identifikazzjoni tal-persuna aggravata fil-pubblikazzjoni, jgħid:-

*“A defamatory statement is actionable only at the suit of a person who can be identified as having been referred to in or by the statement. The statement must be ‘of and concerning’ the person. A person is identified where he or she is named, or identified by title or description, in the statement. Identification can also occur by the inclusion of photographs or video footage of the claimant.”*⁶

Ukoll:-

---

⁵ Gatley, *supra* : 3.18, p. 126, 127.

⁶ **Collins on Defamation** (2014 Ed.), Matthew Collins Q.C. (Oxford University Press, 2014), 5.01, p. 105. Gie ritenut ukoll:- “A statement can identify a person even though the person is not referred to by name, if it contains material which would lead people acquainted with the person to believe that the or she was the person referred to.”

*“Where a person is referred to by name in a defamatory statement, he or she is identified to all those to whom the publication occurs. It is irrelevant that the recipients of the statement have no knowledge of the person.”*⁷

Fid-deċiżjoni fil-każ ta’ **MDA Marine Design Associates Ltd v. British Columbia Ferry Services Inc.**⁸, intqal hekk minn Fenlon J:-

“A plaintiff may be identified even though he is not mentioned by name, where a reference is made to something over which he exercises control or for which he has some responsibility.”

Collins jgħid illi: *“... it is irrelevant that the publisher did not intend to identify the claimant”*⁹ u fejn l-allegat identifikazzjoni ssir permezz ta’ deskrizzjoni, ritratti jew filmati u mhux għaliex il-persuna aggravata ssemmiet b’isimha fil-pubblikazzjoni, jinkombi lilha l-oneru li tistabilixxi illi kien hemm persuni li effettivament identifikawha mir-ritratt jew filmat impunjati¹⁰.

Għalkemm il-konvenuta ma sollevat ebda eċċezzjoni dwar nuqqas ta’ identifikazzjoni tal-attur fil-pubblikazzjoni, il-Qorti xorta waħda sejra tindaga biex tistabilixxi jekk l-attur huwiex identifikat għaliex il-pubblikazzjoni ma tistax tkun diffamatorja għal min m’huwiex identifikat bħala l-persuna li dwarha saru l-istqarrijiet allegatament malafamanti. Dan għaliex skont l-artikolu 3(4) tal-Att dwar il-Midja u l-Malafama, stqarrijiet ippubblikati fil-midja m’humieq diffamatorji sakemm ma jikkawżawx ħsara serja jew ikunu jistgħu jikkawżaw ħsara serja lir-reputazzjoni tal-persuna jew persuni speċifiċi li jagħmlu t-talba u naturalment, persuna mhux identifikata fil-pubblikazzjoni impunjata ma tistax issofri ħsara lir-reputazzjoni tagħha, wisq anqas ħsara reputazzjonali serja. L-identifikazzjoni tal-persuna aggravata hi determinanti għall-

---

⁷ Collins *ibid.*, 5.03, p. 106.

⁸⁸ 2008 BCSC 1432 (para. 20).

⁹ Collins *ibid.* 5.23, p. 113.

¹⁰ Skont Collins:- *“Evidence that people with special knowledge understood a statement to refer to a particular person is admissible, and failure to lead such evidence can be fatal to the action.” Ibid.* 5.09.

azzjonabbilita' tal-malafama u għalhekk l-istħarriġ relattiv għandu jsir mill-Qorti anke *sua sponte* fin-nuqqas ta' eċċezzjoni *ad hoc*.

Tibda biex tosserva fir-rigward illi għal dawk il-qarrejja tal-publikazzjoni li jafu b'mod estrinsiku għall-publikazzjoni, li l-konvenuta kienet miżżewġa mal-attur, dan hu biżżejjed biex iwassal imputazzjoni li l-attur kien juża l-vjolenza fuq martu matul iż-żwieġ tagħhom.

Iżda huwa prinċipju assodat fil-liġi tad-diffamazzjoni illi meta l-identifikazzjoni tal-persuna aggravata trid tiġi stabbilita minn fatti li huma estraneji għall-publikazzjoni impunjata jew minn publikazzjonijiet oħrajn, irid jiġi ppruvat li hi raġjonevoli l-inferenza tal-identifikazzjoni oġġettiva tal-persuna aggravata minn persuni ordinarji. Dan ifisser illi fejn il-persuna aggravata m'hijiex identifikata fil-publikazzjoni impunjata la b'isimha u lanqas permezz ta' ritratt, filmat jew immaġini oħra¹¹, bħal m'hu l-każ tal-istqarrija impunjata f'din il-kawża fejn l-identifikazzjoni tistrieħ fuq l-għarfien ta' fatti speċjali, hi fundamentali l-prova li persuni oħrajn kienu kapaci jidentifikaw lill-persuna aggravata. Kemm hu hekk, jekk ma jiġix ippruvat sodisfaċjentement illi l-kliem tal-istqarrijiet huma tali li fiċ-ċirkostanzi jwasslu lill-persuni li jafu lill-attriċi biex jinferixxu raġjonevolment li l-istqarrija impunjata tista' tikkonċerna lilha, l-azzjoni ma tistax tirnexxi¹².

Fir-rigward, Gatley jikkummenta hekk:-

---

¹¹ Collins jgħid li anke fejn il-persuna aggravata hi identifikata permezz ta' xi ritratt jew filmat fil-publikazzjoni impunjata, xorta waħda jeħtieġ li jiġi stabbilit mill-provi li kien hemm persuni li attwalment identifikawha mir-ritratt jew filmat, direttament jew permezz ta' inferenza.

Fil-każ **Dwek v. Macmillan Publishers Ltd** (2000) EMLR 284 (CA) ġie ritenut:- "*Some people are very well known and it would be obvious that a photograph would be recognised as being of them. In other circumstances it might be that, absent particular evidence, it would not be possible to infer that any single person had understood the publication as referring to the claimant*".

¹² Gatley, 'On Libel and Slander', jgħid illi "*The issue of identification is to be decided on the same principles as those which govern the question of whether the words are capable of a defamatory meaning.*" - On Libel and Slander - Second cumulative supplement to the 12th edition (2017), 7.3, p. 64. Ara wkoll **Barron v. Collins** (2015) EWHC 1125 (QB).

*“Where the libel does not ex facie refer to the claimant ... extrinsic evidence must be given to connect the libel with the claimant. The test of reference remains an objective one: whether on the evidence, an ordinary reasonable person would draw the inference that the words referred to the claimant.”*¹³

Fir-rigward, Collins jgħid ukoll:

*“Evidence of the extrinsic facts which constitute the special knowledge should also be adduced. The test, however, is an objective one: whether the ordinary reasonable person with knowledge of the extrinsic facts, and in the class of persons to whom the statement is published, would have reasonably understood the publication to refer to the unnamed person.”*¹⁴

Fil-każ li għandha quddiemha l-Qorti, l-attur ressaq bħala xhud lil oħtu Marica Bellizzi, li xehdet illi hija kienet rat il-*post* tal-konvenuta fuq il-paġna tagħha fuq Facebook fejn qalet Happy Independence Day wara li għaddew erba' snin minn mindu kienet vittma ta' vjolenza domestika u fil-fehma tagħha kien ovvjju li dan kien qed jirreferi għal huha l-attur li kien miżżewweġ mal-konvenuta.

Xehdet ukoll ħabiba tal-attur, Cheryl Vella, li qalet illi ġieli rat *posts* tal-konvenuta fuq Facebook fejn tgħid li hija kienet vittma ta' vjolenza domestika u għaliha dan kien referenza għal vjolenza domestika li seħħet fil-ħajja miżżewġa tal-konvenuta.

Magħdud dan il-fatt illi kif diġa' ngħad, ordinarjament (iżda mhux ukoll korrettement) il-vjolenza domestika tinrabat f'għajnejn is-soċjeta' in generali, ma' relazzjoni ta' żwieġ jew ekwivalenti, il-Qorti tqis illi dan hu biżżejjed għall-prova li persuna ordinarja armat bil-fatt li l-konvenuta kienet miżżewġ mal-attur, tista' raġjonevolment tisset inferenza legittima li l-pubblikazzjoni hija dwar l-attur Alex Camilleri bħala l-eks raġel tal-konvenuta, jew xi materja li dwarha għandu responsabbilita', u wkoll li l-

---

¹³ Gatley, *ibid.*, Second Supplement to the 12th Edition, 2017, para. 7.3A, p. 66.

¹⁴ *Ibid.*, para. 5.09, p. 108.

konvenuta kienet qed tirreferi għalih bħala l-allegat awtur tal-vjolenza domestika li hija tishaq li kienet vittma tagħha.

Ikkunsidrat;

Qabel jiġi trattat l-ewwel eċċezzjoni tal-konvenuta li biha laqgħat għall-azzjoni għal malafama, jehtieg li jiġi mistharreg u deċiż it-tieni eċċezzjoni fir-Risposta tagħha, fejn tikkontendi illi l-pubblikazzjoni ma kkaġunat ebda ħsara sejra lir-reputazzjoni tal-attur.

L-Att dwar il-Midja u l-Malafama [‘l-Att’] ġiet evidentement imfassla b’riproduzzjoni kwazi *verbatim* ta’ diversi dispożizzjonijiet tad-Defamation Act 2013 (UK) u introduċiet diversi kunċetti godda fil-liġi tal-malafama, fosthom il-kriterju ta’ *serious harm* permezz tal-artikolu 3(4) tal-Att, diġa’ ċitat iktar qabel, li jistipola illi stqarrijiet m’humix diffamatorji sakemm ma jikkawżawx ħsara serja jew ikunu jistgħu jikkawżaw ħsara serja lir-reputazzjoni tal-persuna jew persuni speċifiċi li jagħmlu t-talba.

Dan l-istharrig dwar l-element tal-ħsara serja għall-fini tal-Artikolu 3(4) tal-Att ukoll huwa wieħed li għandu jsir f’kull azzjoni ta’ libell istitwita taħt l-Att u dan mill-Qorti *sua sponte* mingħajr il-htieġa li titressaq eċċezzjoni *ad hoc* fir-rigward u dan għaliex, similmement għall-materja tal-identifikazzjoni, dan il-kriterju jinċidi fuq l-azzjonabbilita` tal-allegat malafama. Fil-każ in diżamina, il-konvenut eċċepixxa fit-tieni paragrafu tar-Risposta tiegħu illi l-pubblikazzjoni impunjata ma tikkostitwixxix malafama u m’hijjex libelluża fit-termini tal-liġi.

Il-Gatley, fil-kummenti tiegħu dwar l-Artikolu 1 tad-Defamation Act UK¹⁵, jgħid illi l-mera tendenza tal-imputazzjoni li tinċidi negattivament u b’mod sostanzjali fuq ir-reputazzjoni ta’ persuna, ma għadhiex iktar suffiċjenti sabiex issostni azzjoni taħt il-liġi l-ġdida, għaliex din introduċiet kriterju ferm iktar oneruż minn hekk.

---

¹⁵ Gatley, On Libel and Slander, Twelfth Ed. (2013) 2.6, p. 41.

Effettivamente, taht id-Defamation Act 2013 u ugwalment taht l-Att dwar il-Midja u l-Malafama li, kif rajna, jikkonsisti f'riproduzzjoni kwazi identika tat-test tal-ligi Ingliza, stqarrija, biex titqies bhala diffamatorja għandha mhux biss tkun kapaċi li tolqot hażin ir-reputazzjoni tal-persuna iżda **għandha tikkaguna jew tkun kapaċi li tikkaguna hsara sejra lir-reputazzjoni.**

Fi kliem Collins¹⁶, din ir-regola: “... *operates solely as a threshold for preventing or stopping defamation actions where the claimant cannot demonstrate that he or she has suffered or likely to suffer, serious reputational harm or, in the case of a body that trades for profit, serious financial loss.*” [enfasi tal-Qorti]

Miżmum ferm il-premess, jingħad illi qabel xejn, dak li għandu jiġi kkunsidrat għall-fini li jiġi stabbilit jekk dan il-kriterju huwiex milħuq fil-każ partikolari, huwa jekk il-pubblikazzjoni impunjata ikkagunax hsara serja lir-reputazzjoni tal-persuna li tressaq l-azzjoni tal-libell, jew jekk fihix il-propensita` li tirreka hsara serja lir-reputazzjoni tieghu fil-futur. Dan l-effett huwa riskontrabbli jekk fil-każ partikolari, il-pubblikazzjoni impunjata **tolqot hażin u b'mod gravi l-attitudni ta' persuni oħrajn fil-konfront tas-soġġett tal-malafama, b'mod li tikkaguna jew hi kapaċi tikkaguna hsara serja.** Fil-ġeneralita` tal-każijiet, għall-fini ta' dan l-istħarriġ ikun jeħtieġ li ssir referenza, fost oħrajn, għan-natura tal-imputazzjoni addebitata bil-pubblikazzjoni impunjata u għall-mezz u l-firxa tal-pubblikazzjoni, kif ukoll għandu jitqies jekk il-kliem humiex kapaċi fil-kuntest partikolari tagħhom, ikunu diffamatorji għal dik il-persuna partikolari¹⁷.

Fil-mira tal-Artikolu 3(4) tal-Att huwa l-effett jew l-effett potenzjali tal-istqarrija jew il-pubblikazzjoni impunjata li tikkaguna hsara serja lir-reputazzjoni tal-persuna aggravata u indubbjament, fejn il-pubblikazzjoni impunjata “*tend(s) to lower the plaintiff in the estimation of right-thinking members of society generally*”¹⁸ u “*in all the circumstances would be likely to affect a person adversely in the estimation of*

¹⁶ Collins: On Defamation, 2014 Ed. Page 128 6.56

¹⁷ Collins, *ibid.*, p. 128 6.56.

¹⁸ **Sim v. Stretch**, per Lord Atkin, (1936) 2 All ER 1237 (House of Lords).

reasonable people generally”¹⁹, din għandha titqies li fiha l-kapaċita’ li tikkaguna hsara reputazzjoni li hija serja.

Il-Qorti taqbel illi l-imputazzjoni li persuna tuża l-vjolenza fil-konfront *inter alia* tal-konjuġi jew is-sieħeb/sieħba tagħha f’relazzjoni personali domestika, hija waħda li fiha nnifisha, hi inerentement serja għaliex taddebita kondotta abbużiva u ta’ stmerrija, mankanti f’rispett u dinjita’ lejn il-vittma u bħala tali, tikkostitwixxi attakk fuq il-karattru morali tal-awtur tal-allegat vjolenza u l-integrita’ tiegħu.

Fir-rigward, Gatley jgħid:-

*“It has been held to be defamatory to write of someone that he has been guilty of oppressive, intolerant, insulting, reprehensible, threatening or unbrotherly conduct, or of a breach of duty or that his actions are motivated by revenge ... or to impute ‘any dishonourable conduct to another though not involving a breach of positive duty’ ...”*²⁰

Għaldaqstant, l-imputazzjoni li l-persuna aggravata seta’ kien sistematikament vjolenti lejn il-konjuġi tagħha, hi waħda li b’mod ġenerali tinferixxi tendenza li tirreka hsara reputazzjonali serja.

Ikkunsidrat;

Dan stabbilit, imiss issa jiġi determinat jekk fil-każ konkret, il-pubblikazzjoni impunjata tal-konvenuta fuq il-pagna tagħha fuq Facebook, ikkagunatx hsara sejra jew fihix it-tendenza li tikkaguna hsara sejra lir-reputazzjoni tal-attur innifsu.

Skont Gatley:-

---

¹⁹ Collins, *ibid.* 6.12, p. 117.

²⁰ *Ibid.* 2.28, p. 66/67.

*“Whether the threshold of serious has been met is a multifactorial question, that ... will require the court to consider matters such as the nature and the inherent gravity of the allegation, whether the publication was oral or written, **the status and the number of publishees and whether the allegations were believed, the status of the publisher and whether this makes it more likely that the allegation will be believed and the transience of the publication.**”²¹*

Jgħid ukoll in propositu illi *“... a claim may fail not only because the imputation was not of sufficient gravity of itself to cause serious harm to reputation **but also because its publication was very limited and accordingly any harm to reputation was minimal.**”²²*

Fid-deċiżjoni ċelebri **Lachaux v. Independent Print Limited** (2017) EWCA Civ. 1334 il-Qorti tal-Appell trattat l-ipotesi fejn, indipendentement mit-tifsira diffamatorja tal-kliem impunjati, il-kejl ta’ ħsara reputazzjoni serja ma jintlaħaqx, per eżempju fejn in-numru ta’ persuni li lilhom għet ippubblikata l-allegat malafama tkun minima jew limitata ħafna u ma jiġix ippruvat illi din għet perkolata u li naqqset l-istima tal-persuna aggravata f’għajnejn persuni oħrajn.

Ukoll, fid-deċiżjoni **Liberty Fashion Wears Ltd v. Primark Ethical Trading Limited** (2015) EWHC 415 (QB), l-azzjoni għal malafama falliet għaliex il-pubblikazzjoni kienet limitata u ma kienetx għet a konjizzjoni ta’ numru sinjifikanti ta’ qarreja.

L-attur ma xehedx u ma ressaq ebda prova biex juri b’liema mod ir-reputazzjoni tiegħu sofriet jew sejra ssofri xi ħsara, wisq inqas xi ħsara li hija serja. Għalkemm jirrizulta mill-provi illi oħtu Marica Bezzina u l-ħabiba tiegħu Cheryl Vella raw il-post tal-konvenuta fuq Facebook, ma nġiebet ebda prova li xi ħadd li ra l-pubblikazzjoni emmen l-imputazzjoni li l-attur kien l-awtur ta’ vjolenza domestika fil-konfront ta’

---

²¹ Gatley, *ibid.* 2.4, pg. 39. Emfasi tal-Qorti.

²² *Ibid.* 2.6, note 56 (Second Cumulative Supplement to the Twelfth Edition), page 11. Emfasi tal-Qorti.

martu, tant illi x-xhieda kollha li ġew prodotti mill-attur ilkoll insistew fix-xhieda tagħhom li ma jemmnux li l-konvenuta kienet vittma ta' vjolenza domestika matul iż-żwieġ tagħha mal-attur²³.

Il-firxa wiesa' tal-pubblikazzjoni ta' dan il-*post* u l-prova li l-*post* tal-konvenuta ġie publikat lil u waslet għand numru sostanzjali ta' persuni hija, għall-Qorti, determinanti għall-prova tal-kriterju tal-ħsara serja, ċioe' l-prova li l-pubblikazzjoni tal-istqarrija allegament malafamanti ikkagunat ħsara serja lir-reputazzjoni tal-attur.

Fil-kaz in diżmina, l-istqarrija allegament malafamanti ma ġietx ippubblikata fuq mezz tal-midja tal-massa (*mass media*) ċioe' fuq gazzetta jew mezzi tradizzjonali tal-istampa jew fuq *online news portal* fejn teżisti preżunzjoni ta' publikazzjoni fuq skala wiesa' u ma jeħtieġx li tingieb prova konkreta tal-firxa tal-pubblikazzjoni għaliex l-aċċess għal midja bħal dawn huwa liberu u mhux limitat. Il-pubblikazzjoni saret fuq pjattaforma tal-midja soċjali fejn l-aċċess m'huwiex neċessarjament miftuħ lill-pubbliku in ġenerali u bosta drabi huma biss persuni magħżula jew awtorizzati speċifikament mill-pubblikatur li jkollhom aċċess għall-profil jew kont li fihom isiru l-pubblikazzjoni ta' posts, ritratti, filmati eċċ. F'każ bħal dan, il-Qorti tistenna li titressaq prova speċifika tal-livell tal-pubblikazzjoni tal-*post* allegament malafamanti għall-fini tad-determinazzjoni dwar l-element tal-ħsara serja reputazzjonali tal-persuna aggravata fil-każ konkret, anke għaliex kif diġa' stabbilit, *ex facie* il-post impunjat ma jagħmilx referenza diretta għall-attur għaliex mhuwiex identifikat b'ismu jew b'immagini tiegħu. Il-Qorti mhi sejra tassumi xejn u żgur m'hijiex sejra tasal għal konkluzjonijiet abbażi ta' spekolazzjoni u konġetturi minflok provi konkreti.

Iżda l-Qorti m'għandha quddiemha ebda prova kwalsiasi fl-atti proċesswali dwar in-numru ta' persuni li kienu jsegwu l-profil tal-konvenuta fuq Facebook dak iż-żmien biex jintwera li l-istqarrija impunjata ġiet ippubblikata lil numru sostanzjali ta' persuni. Kollox juri li l-konvenuta hija persuna privata u mhux persuna pubblika u

---

²³ Ara fir-rigward, **Bode v. Mundell** (2016) EWHC 2533 (QB) u **Umeyor v. Ibe** (2016) EWHC 82 (QB).

m'hemmx prova lanqas li l-profil tagħha hu wieħed pubbliku, jew li rċieva numru konsiderevoli ta' *likes* (li jkun indikattiv tal-livell ta' ħsara reputazzjonali soffert). Għall-kuntrarju, mix-xhieda ta' Cheryl Vella fl-Affidavit tagħha²⁴, il-Qorti fehmet illi biex wieħed jista' jara l-*posts* tal-konvenuta fuq il-profil tagħha fuq Facebook, irid ikun aċċettat minnha bħala "*friend*" li jagħti x'jifhem li l-*post* impunjat kien ġie pubblikat fuq profil privat b'aċċess ristrett, li jfisser li l-*posts* tal-konvenuta huma aċċessibbli biss għal dawk il-persuni magħżulin espressament minnha. Għalhekk, ma jistax jiġi konkluż li l-*post* impunjat kien ċirkolat b'mod estensiv biżżejjed biex jgħodd bħala prova ta' pubblikazzjoni fuq skala wiesa' biżżejjed biex tissostanza l-allegazzjoni li l-attur soffra ħsara reputazzjonali sejra b'riżultat tal-pubblikazzjoni in diżamina. Il-provi li ressaq l-attur juru li oħtu u l-ħabiba tiegħu u possibbilment xi membri oħrajn tal-familja tiegħu kienu attwalment raw dan il-*post*, persuni li l-istatus tagħhom żgur ma jirrendix iktar gravi s-serjeta' tal-allegazzjoni u effettivament, ma jirriżultax li minħabba din l-allegazzjoni l-istima tagħhom lejn l-attur ġiet b'xi mod mittiefsa.

Dan in-nuqqas jikkostitwixxi ostakolu għall-prova tal-ħsara serja lir-reputazzjoni u kwindi għas-suċċess tal-azzjoni f'dan il-każ u kollox magħdud, hija l-fehma tal-Qorti illi l-attur ma seħħlux jipprova l-element tal-ħsara serja lir-reputazzjoni tiegħu b'effett tal-pubblikazzjoni impunjata, għall-fini tal-Artikolu 3(4) tal-Att, u konsegwentement, it-tieni eċċezzjoni tal-konvenuta jisthoqq li tiġi milqugħa.

Għal dawn il-motivi, taqta' u tiddeċiedi li filwaqt illi tilqa' t-tieni eċċezzjoni tal-konvenuta fir-Risposta tagħha, tiċhad it-talbiet tal-attur, ALEX CAMILLERI, bl-ispejjeż jithallsu mill-istess attur.

DR. RACHEL MONTEBELLO
MAGISTRAT.

---

²⁴ Dok. CV.